

A LOURDES-I ZARÁNDOKLATOK ÁLTALÁNOSÍTHATÓ TAPASZTALATAI

2008. a lourdes-i jelenések 150. évfordulója jelentős, és nagy érdeklődést kiváltó események sorát hozta létre. Hazánkban nagy kultusza van a lourdes-i Szűzanyának. Ennek is tudható, hogy a tanszék megszervezte a „Szakrális kisépitmények a Kárpát-medencében” című konferenciát 2008. október 8-10 között. Ebben számoltam be az 50. Nemzetközi Katonai Zarándoklatról.

1. kép

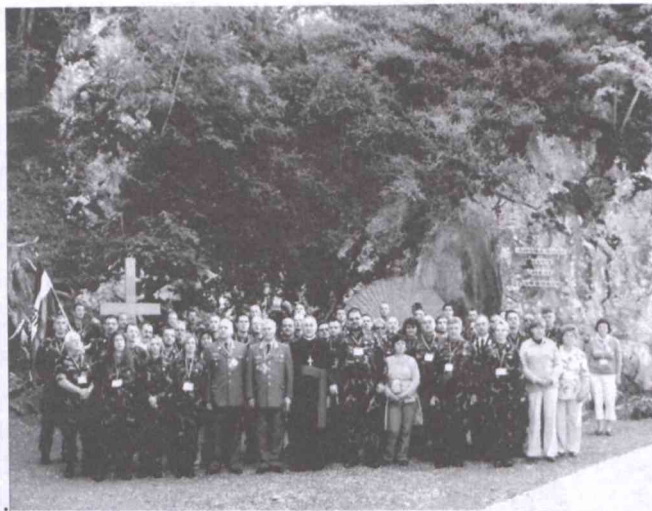
Csoportkép az önkéntesekkel

Az ott szerzett élményeim, és más gondolatok megvalósítása okán 2008-ban három, 2009-ben hat hétig dolgoztam önkéntesként a lourdesi Cité Saint Pierreben, (később: Cité) amely a szegény sorsú zarándokok számára nyújt szállást, ellátást a Francia Katolikus Karitásztól. A Citében végzett munka mellett alkalmam volt találkozni a Magyarországról érkezett zarándokokkal, sok programjukon részt vettem, és a beszélgetések során adatokat gyűjtöttem a zarándoklatok szervezéséről, vezetéséről, és a zarándokok élményeiről.

A lourdesi zarándoklat költséges. A zarándokok számára nem közömbös, hogy a tetemes ráfordítás mennyire hasznosul. A nagyszámú adatból azt a következtetést vontam le, hogy alapvetően kétféle szervezésű zarándoklatról beszélhetünk. Az első, az általam profinak nevezett, amely a klasszikus zarándoklatokhoz közelít. Ebben a világi és vallási szabályokat messzemenő figyelemmel dolgozták ki, és szerintem a leghatékonyabbak.

Összefoglalva a profizmust, szeretném szemléltetni a legfontosabbnak tartott jellemzőket. A nemzetközi közlekedési szabályok szigorúak. Ezért már csak korszerű, kényelmes buszok vehetnek részt a zarándokok szállításában. A vezetők számára elő

van írva a váltás, és pihenés rendje. Ezeket a hatóságok gyakran ellenőrzik, és a szabályszegést szigorúan büntetik. A legalább kettő napos út során nem mindegy, hogy a pihenőt hol, és milyen körülmények között töltik el. A jó vezetők úgy szervezték, hogy az út közelében levő templomban alkalmas legyen szentmisét tartani, meglátogatni nevezetes helyeket. Az utazás hosszú óráiban lelkeségi programokat vezettek. Ennek során imádkoztak, Rózsafüzért mondtak, a napi Evangéliumról elmélkedtek, a zarándoklat témájához kapcsolódó filmeket vetítettek, zenét hallgattak, és hagyományos népekeket tanultak, énekeltek. Foglalkoztak Lourdes történetével, misztikájával, felkészítették a zarándokokat a rájuk váró élmények sokaságára.

2. kép

Katonai zarándokok Dr. Bíró László tábori püspökkel

Lourdesban a szállások teljes skálája megtalálható. A Szentélyek körül olcsónak mondható szállások is vannak. A profik ezen a területen foglalnak szállást. Itt fél kilométernél nem nagyobb távolságra van minden jelentős helyszín, a fontos programok néhány perc sétával elérhetők.

A zarándokprogramok közül csak a Szentmisével, a Keresztúttal, és a gyertyás körmenettel foglalkozom. A profi szervezők időben, a Szentélyek Igazgatóságához továbbított űrlap felhasználásával igényelnek időt, és helyszínt. Az Igazgatóság visszajelzi, és a napi tervtáblában közzéteszi, hogy a magyar csoportnak hol, és mikor biztosítja a szentmise megtartását, mikor szabad a Keresztút, és tudni lehet, a gyertyás körmenet alatt melyik Rózsafüzért imádkozzák. Ennek betartásával zavartalanul lehet megtapasztalni Lourdes misztériumát. Magam is a tervtáblából értesültem, mikor és hol találkozhatok biztosan magyar zarándokokkal. A programok magas szintjét a lelki vezető, és az idegenvezető képes megvalósítani. Annyi megjegyzést kell tennem, hogy a gyertyás körmenet alatt zarándokból álló kórus énekel versszakonként anyanyelvükön, és a Rózsafüzér egy tizedét, sok nemzetiség jelenléte esetén fél tizedét, szintén anyanyelvükön imádkozzák. Óriási hatása van hallani a hangszórókból magyarul is az *Üdvözlégyet*, a harmadik mondattól a soknyelvű folytatást, *Asszonyunk...* Három, a magyarságnak fontos hely felkeresése is beletartozik. Első, a hegyen lévő Keresztút tizedik stációja, amelyet a magyar katolikusok 1916-ban adomá-

nyoztak Lourdesnak. A második, a Citében lévő magyar kereszt, amelyet 1957-ben, az 1956-os forradalom és szabadságharc leverése után állítottak fel, bilincsekkel jelezve a szovjet megszállást, a láncot a rendszerváltás után, 1992-ben 2500 magyar zarándok jelenlétében vágták le. A harmadik, a temető, ahol Dr. Szűcs Ferenc váci egyházmegyes pap nyugszik. A többi, alapvetően idegenforgalmi, turisztikai programra most nem térek ki.

Az önkéntesi munka ideje alatt több, nem alapvetően zarándokok utaztatásával foglalkozó szervezet csoportjaival is találkoztam. Ezek főleg a plébániák lelkes aktivistái által szervezett, költségkímélőnek nevezett zarándoklatok voltak, amelyeknél sokszor a szorgalom nem pótolta a hozzáértést, a tudást. Ezekről bő tapasztalatot gyűjtöttem.

Az útvonal megtervezése során csak a távolság megtételét tervezték. Az előírt pihenőket üzemanyag-töltő állomásokon, autós pihenőkben tartották meg. Elmaradtak a napi Szentmisék. Gyakori panasz volt, hogy kis helyeken álltak meg, ahol a mosdók használatára várakozva töltötték el a legtöbb időt. A sok-sok órás utazásra nem készítettek lelkesítő programot, alvással, unatkozással mulatták az időt. Nem használták ki a lehetőséget a Lourdesban várható programokra való felkészülésre. Nem tanulták meg, és nem készültek föl a gyertyás körmenetkor a kórusban való éneklésre, a Rózsafüzér mikrofonba mondására. Még mindig találkoztam úgynevezett buszon alvással, amikor az éjszakákat az álló buszon töltötték, és Lourdesba fáradtan, agyongyötörve érkeztek meg. Kettő vágyuk maradt, mégpedig a fürdés, és az alvás.

3. kép

Civil zarándokcsoport a Keresztúton

A szállás kiválasztásakor többek tévedésben voltak, amikor a Citét választották. Korábban, valóban, a megszállt magyarokra való tekintettel, szinte ingyenes lehetett, ma már nem így van. Magyarország tagja az Európai Uniónak, tagja a NATO-nak, egyenrangú partner, ahol élnek valóban szegények, akik támogatásra szorulnak. A Cité fenntartása is költséges, ennek megfelelően a Cité igénybevételekor annyi hozzájárulást illik fizetni, amennyit itthon fizetne a napi költségekre. Az ma már arcpirulás nélkül nem járható, hogy egy busznyi, vagy felső kategóriájú luxus gépkocsi-

val érkező, jólöltözött, drága „Samsonite” bőröndöket cipelő magyar, szegénységére hivatkozva ingyenes szállást, és ellátást kér.

A Cité a hegyoldalon található. A beteg, többszörös hátránnyal küszködő zarádokoknak a Szentélyek megközelítése, de különösen az onnan visszatérés nagy nehézségbe ütközik. Itt rendszerint a buszvezetők alkuja szokott következni, miszerint van-e annyi időtartaléka, hogy a helyi szállítást végezzék, vagy a kötelező pihenő miatt nem mozoghatnak.

Lourdesban naponta több ezer zarádok fordul meg, a programokat a Szentélyek Igazgatósága koordinálja. Több csoport nem kért időt, és helyszínt. Ezért fordult elő, hogy a szentmisét valahol a környéken lévő kápolnában tarthatták. Tudom, a szentmise mindenhol egyenrangú, de nekem nem mindegy, mert ha már oda mentem, akkor a barlangnál szeretném a szentmisét ünnepelni. Ez nem mindenkinek adatott meg. Ugyanígy nem kaptak időt a Keresztúthoz, ami következtében egy tervezett csoport után tíz perccel lopakodtak be a Keresztútra, zavarva ezzel az előző, és követő csoportok áhítatát, nem kevés ellenérzést keltve a magyarok iránt. Szomorún tapasztaltam, hogy több esetben az esti gyertyás körmenetre érkező magyar csoport, bár lelkesen lengette a magyar zászlót, nem készült fel a kórusban való szereplésre, így magyarul nem hangzott fel az Üdvözlégy sem. Hiánya fájdalmas volt. Megjegyzem, tamilul minden nap énekelték. Más programokhoz nem akarok megjegyzéseket fűzni, de annyit mindenképp, hogy a zászlólengetés mellett a Citében levő magyar keresztet azok a csoportok sem keresték fel, akik a Citében kértek, és foglaltak el szállást. A temetőben levő XXXX sírt is kevesen keresik fel. Virág, koszorú elvétele sem.

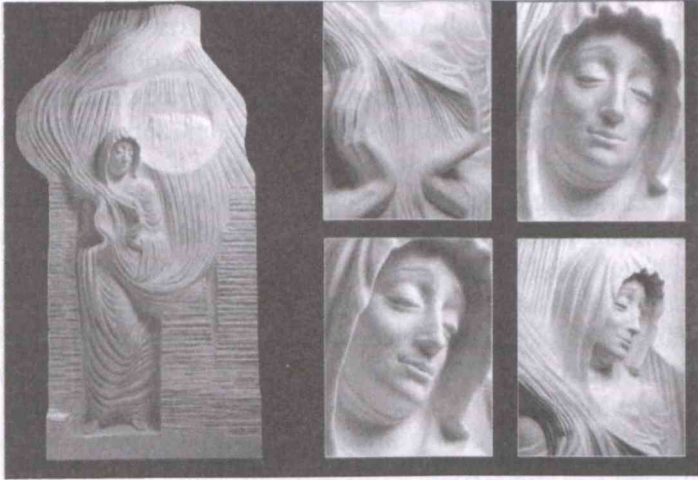
Többször tapasztaltam, hogy a lelki vezető és az idegenvezető különváltak, nem egyszer a csoportot is magára hagyták. Ez azt jelentette, hogy a lelki vezető nem vett részt a világi programokban, sőt a vallási rendezvényen, például a gyertyás körmeneten, az idegenvezető pedig távol tartotta magát a vallási programoktól.

2008, a jubileum kapcsán kiemelt érdeklődés középpontjába került. A jubileum, és a Szentatya látogatása okán több újdonság épült, és számos programot szerveztek. Több esetben a lelki- és idegenvezető nem készült fel az újdonságokból, hanem csak a több évvel korábbi tapasztalatból vezetett. Csak a legkirívóbbakat említve, a Szentatya által teljes búcsút biztosító, Szent Bernadett útját nem járták végig.

Nem került be a programba a Maria de Faykod által, 2008-ban átadott Betegek keresztútjának¹ megtekintése, de nem szerepelt a Bazilika homlokzatát díszítő új katekézis mozaikok bemutatása sem. Többheti lourdesi tartózkodás megerősített abban, hogy Lourdesban és környékén soknapos program is szervezhető. A szabadidőt legtöbbször a kegytárgy- és ajándéküzletekben töltötték, pedig a városban a Vár, és

¹ Maria FAYKOD a 70-es években hagyta el Magyarországot, jelenleg Provence-ban él és dolgozik. Magyar anya, svéd apa gyermeke. Jónévű szobrász, aki csak carrarai márványból alkot. A Gave folyóparti betegek keresztútjának elkészítésére a Tarbes-Lourdes-i püspöktől kapta a megbízatást, a finanszírozás nemzetközi gyűjtésből történt. Ötévi munka után a 2008-as jubileumra készült el a komplett keresztút, fantasztikusan gyönyörű. Még a tereprendezés van hátra, most erre gyűjtene. Egyedi jellegzetessége, hogy a (mostan) szokásos 15 stációhoz még két alkotás készült, a 14. és a 15. között felállított alkotáson Máriát látjuk a sír mellett, a 15. (a feltámadás) után álló alkotás, pedig az Emmusi tanítványok találkozása a Feltámadással. Így összesen 17 csodálatos carrarai márvány kompozíció együttesét alkotta meg a művész.

abban levő múzeum bőven adott volna alkalmat az ismeretek bővítésére. Hasonlóan hasznos lehetett volna egy egészséges séta Bartres községben (4 km Lourdestól), ahol Bernadett pásztorokodott. Az ott levő juhakol hasonmását építették fel a Citében, ami most kápolnaként működik. Nem utolsósorban látogatható a Cité, ahol szakszerű vezetés mellett bemutatják a Francia Katolikus Karitás� működtette zarándokszállást. Itt ildomos lenne a magyar keresztet felkeresni egy ima erejéig. Sajnáltam, hogy helyette inkább Andorrába szerveznek bevásárló utat.

4. kép
Részletek Maria Faykod Keresztút alkotásából

Tapasztalataim összegzéseként kiemelem, hogy a zarándoklatok szervezésére és vezetésére csak a vallási- és világi kérdésekben is felkészült, elhivatott személyek és szervezetek vállalkozzanak. Akik pedig költség megtakarítás, és más, nem egyszer öncélú megfontolás miatt kontárokkal szerveztetnek, vegyék tudomásul, hogy a zarándoklat lelki lehetőségeinek csak töredékében részesülhetnek.

FÜGGELÉK

Lourdes-i ének

Úrangyalát végzi a kis Bernadett,
Melyre eget nyitnak angyali kezek.
Áve, Áve, Áve Mária!

Ott térdel Bernadett összetett kézzel,
Melyben szent olvasó és így énekel
Áve, Áve, Áve Mária!

Óh, égi tünemény, Teremtőnk Anyja,
Üdvözlégy, éntőlem, e szent barlangban.
Áve, Áve, Áve Mária!

Tiszta vagy, mint rózsahajnal harmatja,
Szépségedet emberi nyelv ki nem mondja.
Áve, Áve, Áve Mária!

Aranyhaj hullámszik hőszi válladon,
Mennyei kegyesség szende arcodon.
Áve, Áve, Áve Mária!

Fejeden korona fehér liliom,
Szüzesség virága tündöklék azon!
Áve, Áve, Áve Mária!

Égi rózsafüzér ragyog kezében,
Mit angyalok fűztek fönt az egekben!
Áve, Áve, Áve Mária!

Gyémántfátyol s csillag díszíti fejed,
Mit csillagfátyolból angyalok szöttek.
Áve, Áve, Áve Mária!

Ibolya virágból van deréköved,
Mit égi ártatlan kezek készítenek.
Áve, Áve, Áve Mária!

Oly szelíd, oly bájos, mennyei szavad,
Mire a sziklából örömkönnny fakad!
Áve, Áve, Áve Mária!

Csipkefa, jégkristály kivirágzott,
Zordon tél közepén rózsákat hajtott.
Áve, Áve, Áve Mária!

Óh Lourdes-i Szűzanya, szállj le szívünkbe,
Hogy ez is mennyei rózsát teremjen.
Áve, Áve, Áve Mária!

Köszönetem fejezem ki Madari Gyulának a Makrovilág Utazási és Zarándokutazási Iroda tulajdonos igazgatójának és Benczekovits Bernadettnek a Makrovilág munkatársának segítségükért.